

Sygn. akt I C 859/15 upr.

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 10 czerwca 2015 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od L. S. kwoty 1 349,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty od dnia 14 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Domagał się również wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Powód wskazał, iż zobowiązanie, którego dotyczy sprawa, wynika z umowy rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowego nr (...) zawartej z powodem w dniu 17 września 2001 r. przez A. S., której spadkobiercą, na mocy aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 10 kwietnia 2013 r., jest pozwany L. S..

W dniu 25 czerwca 2015 r. Sąd w niniejszej sprawie, wówczas rozpoznawanej pod sygn. akt I Nc 1047/15, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany L. S. wywiódł w terminie sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, w którym zaskarżył go w całości. Podniósł zarzuty braku legitymacji materialnoprawnej czynnej strony powodowej, brak podstawy materialnoprawnej roszczenia, brak udowodniania roszczenia, jak również zarzut spłacenia pożyczki. Wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany przyznał, iż nabył wprost spadek po zmarłej żonie A. S.. Wskazał jednakże, iż rzekoma wierzytelność, której domaga się powód w pozwie, została już dawno spłacona, na dowód czego wskazał pismo powoda skierowane do zmarłej w dniu 16 maja 2013 r., w którym powód zaświadczył, że wszelkie zobowiązania względem niego – zarówno zmarłej jak i jej następcy prawnego – zostały spłacone. Nadto wskazał, iż w piśmie z dnia 23 lutego 2015 r. wnosił o szczegółowe przedstawienie operacji dokonywanych na rachunku zmarłej i wskazanie podstawy prawnej dochodzonego roszczenia. Pozwany zakwestionował uprawnienie powoda do dokonywania rozliczeń po śmierci A. S. jako posiadacza rachunku bankowego. Wskazał, iż z chwilą śmierci posiadacza rachunku wszystkie udzielone pełnomocnictwa do obsługi rachunku wygasły i powód nie był uprawniony do dokonywania takich rozliczeń, na jakie powołał się w odpowiedzi na pismo pozwanego z 23 lutego 2015 r. Dodatkowo podniósł, iż powód nie udowodnił podstawy faktycznej i prawnej dochodzonego roszczenia, nie przedstawił szczegółowego przebiegu dokonywanych na rachunku bankowym rozliczeń, nie udowodnił, na skutek jakich czynności dochodzi kwoty w wysokości 1 349,40 zł.

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty powód stwierdził, iż podniesiony przez stronę pozwaną zarzut dotyczący spłaty wierzytelności, której powód dochodzi w niniejszej sprawie, nie znajduje uzasadnienia. Stwierdził, iż zaświadczenie wystawione przez Bank w dniu 16 maja 2013 r., które powołał pozwany, dotyczy zobowiązań zmarłej z tytułu stricte określonych wierzytelności (dwóch pożyczek), nie zaś wszelkich zobowiązań względem zmarłej jak i jej następcy prawnego. Wskazał, iż w piśmie z 14 kwietnia 2015 r. udzielił pozwanemu odpowiedzi szczegółowo wyjaśniając jak doszło do powstania zadłużenia, więc twierdzenie przez pozwanego, iż powód nie udowodnił podstawy faktycznej i prawnej dochodzonego roszczenia, jest całkowicie bezpodstawne. Ponownie stwierdził, iż zobowiązanie powstało z tytułu umowy rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego nr (...) zawartej bezpośrednio z bankiem w dniu 17 września 2001 r., w ramach którego przyznana była linia kredytowa, i wyjaśnił, że na taki też dowód powód wskazał w uzasadnieniu pozwu i taka też umowa została dołączona do pozwu jako dowód dochodzonego roszczenia.

Na rozprawie w dniu 20 stycznia 2016 r. pozwany wyraźnie zakwestionował fakt, że A. S. miała jakiegokolwiek zadłużenie w stosunku do banku, stwierdził, iż nie wie, z jakiego tytułu powstało zadłużenie w kwocie 1 349,49 zł, w tym zakwestionował, że jego żona miała zadłużenie w kwotach 605,01 zł oraz 418,75 zł, które zostało wskazane w piśmie banku z 14 kwietnia 2015 r. Dodatkowo podniósł zarzut przedawnienia wyjaśniając przy tym, iż nie podniósł tego zarzutu wcześniej, ponieważ nie był świadom, że można taki zarzut podnieść, a opinię prawną w tym przedmiocie uzyskał już po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty.

W piśmie z dnia 29 stycznia 2016 r. powód wniósł o oddalenie zarzutu przedawnienia podniesionego przez pozwanego jako oczywiście bezzasadnego, wskazując iż pozwany w zarzutach od nakazu zapłaty oraz w poprzednich pismach znajdujących się w aktach sprawy uznał roszczenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 września 2001 r. A. S. złożyła do Banku (...) S.A. z siedzibą w W. wniosek o otwarcie rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego w walucie polskiej o numerze (...) oraz o wydanie dla niej karty V. E.. Na podstawie tego wniosku Bank (...) S.A. z siedzibą w W. prowadził dla A. S. rachunek oszczędnościowo - rozliczeniowy. Następnie został sporządzony aneks do umowy rachunku bankowego, w którym zmodyfikowane zostały postanowienia m.in. w zakresie karty debetowej. Wskazano w nim, iż karty V. E. wydane do (...) w PLN w oparciu o „wniosek o wydanie karty” pozostają ważne do momentu upływu terminu ich ważności i będą wznawiane na zasadach określonych w regulaminie, jak również że bank wydaje kartę V. E. do (...) zwaną dalej „karta debetową” każdej osobie wskazanej w załączniku nr 1 do aneksu znanej dalej „posiadaczem karty, jak również że posiadacz rachunku upoważnia posiadacza karty. W postanowieniach końcowych aneksu wskazano, iż cennik usług zawiera w szczególności zasady i wysokość oprocentowania, prowizji i opłat za czynności związane z umową, zaś warunki zmiany cennika usług, w szczególności oprocentowania, prowizji i opłat są w regulaminie, jak również że warunki prowadzenia (...), rachunków bankowych, wydawania, używania, wznawiania i zastrzegania karty debetowej oraz korzystania z K. są określone w regulaminie.

Dowód:

wniosek o otwarcie rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego k. 4,

aneks do umowy rachunku bankowego k. 39-42.

W dniu 27 marca 2013 r. A. S. zmarła. Spadek po niej wprost na podstawie testamentu sporządzonego w formie aktu notarialnego z dnia 16 października 2007 r. repertorium A nr 6389/2007 nabył L. S., co poświadczył notariusz K. K. w akcie poświadczenia dziedziczenia z dnia 10 kwietnia 2013 r. repertorium A nr 1159/2013.

Bezsporne a ponadto:

akt poświadczenia dziedziczenia k. 5-6,

odpis aktu zgonu k. 7.

W piśmie z dnia 16 maja 2013 r. przedstawiciele Banku (...) S.A. w W. zaświadczyli, iż na dzień 16 maja 2013 r. należność banku z tytułu pożyczki konsolidacyjnej udzielonej A. S. w wysokości 13 320,28 zł wraz z innymi należnościami wynikającymi z umowy nr (...) z dnia 17 maja 2012 r. została spłacona i zamknięta, jak również że na dzień 16 maja 2013 r. należność banku z tytułu pożyczki – podwyższenie udzielonej w wysokości 11046,51 zł wraz z innymi należnościami wynikającymi z umowy nr (...) z dnia 17 października 2012 r. została spłacona i zamknięta

Dowód:

zaświadczenie o zamknięciu kredytu k. 37.

W piśmie z dnia 23 lutego 2015 r. przedstawiciele Banku (...) S.A. poinformowali L. S., iż dziedziczy spadek wprost w całości po A. S., a spadkodawcę łączyły z Bankiem umowy o charakterze obligacyjnym z tytułu umowy rachunku bankowego nr (...) 0000 0000 2282 (...), jak również, że na dzień sporządzenia przedmiotowego pisma z tytułu zawartych umów występują zobowiązania przeterminowane, które wynoszą odpowiednio: kapitał 1 330,91 zł i odsetki 0,43 zł.

Dowód:

zawiadomienie o wysokości zobowiązania k. 38.

W piśmie z dnia 26 marca 2015 r. L. S., w odpowiedzi na pismo z dnia 23 lutego 2015 r., wniósł o wskazanie podstawy prawnej zobowiązującej go do zapłaty zakreślonej powyżej kwoty oraz wyjaśnienie, dlaczego bank obciążył go obowiązkiem zwrotu kwoty, którą zmuszony był oddać Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych. Stwierdził, że z korespondencji i z kontaktów telefonicznych z bankiem wynika, iż został obciążony „bliżej nieokreśloną” kwotą wynikającą z wystąpienia przez ZUS do banku z roszczeniem o zwrot należności, a powstała już po śmierci spadkodawcy, czyli niemogącą wchodzić w skład spadku. Podniósł, że dług, którym jako spadkobierca został obciążony, zaistniał więc po śmierci spadkodawcy A. S., nie może wchodzić w skład spadku i nie zna podstawy prawnej, która nakładałby na niego obowiązek zapłaty wymagalnej kwoty i spełnienia zadość wymagalnemu roszczeniu. Nadto podkreślił, iż spadkodawczyni zmarła w dniu 27 marca 2013 r. i od tego czasu z bankiem była prowadzona korespondencja odnośnie innych długów posiadanych przez zmarłą, natomiast bank w żadnym z pism nie poinformował go, że mogą istnieć jeszcze jakieś zobowiązania posiadane przez spadkodawczynię, w tym wynikające z umowy rachunku bankowego nr (...) 0000 0000 2282 (...). Dlatego też stwierdził, że szczegółowego wyjaśnienia wymagają okoliczności faktyczne i czynności podejmowane przez bank, które doprowadziły do powstania tego zadłużenia. Wobec powyższego wniósł o wskazanie podstawy prawnej zobowiązującej go do zwrotu wymagalnej kwoty, bądź do szczegółowego wykazania przebiegu operacji na rachunku bankowym spadkodawcy, który uzasadniałby zaliczenie wzmiankowanej kwoty do długów spadkowych. Jednocześnie wniósł, na wypadek, gdy ZUS zażądał zwrotu kwoty od banku, o przesłanie decyzji ZUS zobowiązującej do zwrotu nienależnie pobranej kwoty.

Dowód:

pismo z 26.03.2015 k. 43-44.

W piśmie z dnia 14 kwietnia 2015 r. przedstawiciele Banku (...) S.A. poinformowali L. S., w odpowiedzi na jego pismo z dnia 26 marca 2015 r., iż rachunek bieżący nr (...) 0000 0000 2282 (...), należący do zmarłej A. S., służył m.in do obsługi jej zobowiązań w Banku (...). Wskazali, że w dniu 4 kwietnia 2013 r. na ww. rachunek wpłynęła kwota 1 023,77 zł z tytułu świadczenia emerytalnego zmarłej, wobec istnienia na rachunku linii kredytowej wykorzystanej w kwocie 605,01 zł środki w pierwszej kolejności zaspokoiły występujący debet, a pozostała kwota 418,75 zł została pobrana na spłatę wymagalnej kwoty na jednym z kredytów, przez co zobowiązanie zostało zaspokojone w części. Stwierdzili, iż w dniu 30 kwietnia 2015 r. L. S. zapewnił środki na rozliczenie zobowiązań pozostałych po zmarłej z tytułu posiadanych pożyczek gotówkowych, zaś saldo uwzględniało spłatę dokonaną ze świadczenia ZUS, natomiast w dniu 17 maja 2013 r. bank z rachunku bieżącego nr (...) dokonał wypłaty środków w kwocie 1 023,77 zł celem przekazania ich do ZUS, w związku z pismem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który zażądał zwrotu kwoty świadczenia, gdyż zostało ono spełnione po śmierci klientki. Wskazali, iż roszczenie, którego dochodzi bank, wynika z nieautoryzowanego debetu powstałego na rachunku nr (...) zmarłej, jak również, że na dzień 13 kwietnia 2015 r. na rachunku bieżącym nr (...) widnieje zadłużenie w kwocie 1 350,06 zł, na którą składają się środki zwrócone przez bank do ZUS wraz z odsetkami.

Dowód:

pismo z 14.04.2015 k. 46.

W dniu 14 kwietnia 2015 r. pełnomocnicy Banku (...) S.A. w W. wystawili wyciąg z ksiąg bankowych ww. banku nr C. (...), w którym stwierdzili, iż w księgach rachunkowych Banku (...) S.A. w W. figuruje wymagalne zadłużenie względem banku od dłużnika – spadkobiercy L. S., które wynika z tytułu umowy rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowego nr (...) zawartej bezpośrednio z bankiem w dniu 17 września 2001 r., który nabył spadek wprost po zmarłej żonie A. S.. Stwierdzono w nim, iż wysokość wymagalnego zobowiązania dłużnika według stanu na dzień 14 kwietnia 2015 r. wynosi łącznie 1 350,07 zł i obejmuje należność główną 1 349,40 zł i odsetki karne w kwocie 0,67 zł naliczane od 1 lipca 2013 r. do 17 lipca 2013 r. od kwoty przekroczonego limitu 1 349,40 zł od 18 lipca 2013 r. do 13 kwietnia 2015 r. od kwoty całkowitego zadłużenia 1 349,40 zł, a ponadto że od dnia 14 kwietnia 2015 r. bankowi przysługują dalsze odsetki

ustawowe od wyżej wskazanej kwoty należności głównej, które na dzień wystawienia wyciągu wynoszą 8 % w skali roku, naliczane od dnia wystawienia wyciągu z ksiąg Banku do dnia efektywnego zaspokojenia wierzytelności banku.

Dowód:

wyciąg z kont bankowych k. 8.

pełnomocnictwa k. 14,

W piśmie z dnia 14 kwietnia 2015 r. pełnomocnicy Banku (...) S.A. w W. wezwali L. S. do spłaty ww. zadłużenia w kwocie 1 350,07 zł i poinformowali go, iż brak spłaty określonego wyżej zadłużenia przeterminowanego wraz z dalszymi odsetkami naliczonymi do dnia zapłaty we wskazanym terminie skutkować będzie kierowaniem przez bank pozwu o wydanie nakazu zapłaty, uzyskaniem tytułu oraz wszczęciem działań egzekucyjnych zmierzających do odzyskania należności. Wezwanie to doręczono L. S. w dniu 20 kwietnia 2015 r.

Dowód:

przedsądowe wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem odbioru k. 9.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo podlegało oddaleniu z tego względu, iż powód nie udowodnił, by przysługiwało mu względem pozwanego, jak również względem jego poprzedniczki prawnej A. S., roszczenie wskazane w pozwie.

Brak udowodnienia dochodzonego roszczenia uniemożliwił natomiast Sądowi ocenę podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia.

Powód określił swoje roszczenie jako wierzytelność wynikającą z umowy rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowego nr (...) zawartej w dniu 17 września 2001 r. przez A. S., której spadkobiercą jest pozwany L. S..

Wyłącznie jeden z faktów, na którym powód opierał powództwo, okazał się niesporny, a mianowicie, iż pozwany nabył wprost spadek po A. S., a więc także i wszelkie długi, które obciążałyby zmarłą. Za długi te pozwany niewątpliwie winien ponosić nieograniczoną odpowiedzialność całym swoim majątkiem – stosownie do art. 922 § 1 k.c. Powyższa okoliczność, stosownie do art. 229 k.p.c., nie wymagała dowodu.

Wszelkie pozostałe okoliczności faktyczne, w oparciu o które Sąd mógłby uwzględnić powództwo, zostały wyraźnie zakwestionowane przez pozwanego, a w szczególności fakt, iż A. S. miała jakiegokolwiek zadłużenie w stosunku do banku będącego powodem w niniejszej sprawie, które nie zostałyby jeszcze spłacone. Owo zakwestionowanie wynikało już z samej treści zarzutów od nakazu zapłaty, które pozwany wywiódł w niniejszej sprawie, gdzie wprost zarzucił brak legitymacji czynnej strony powodowej oraz brak udowodniania roszczenia, wyjaśniając w uzasadnieniu zarzutów, że powód nie udowodnił podstawy faktycznej i prawnej dochodzonego roszczenia, nie przedstawił szczegółowego przebiegu dokonywanych na rachunku bankowym rozliczeń, nie udowodnił, na skutek jakich czynności dochodzi kwoty w wysokości 1 349,40 zł.

Powyższe stanowisko pozwany doprecyzował na rozprawie w dniu 20 stycznia 2016 r., kiedy to stwierdził, iż nie wie, z jakiego tytułu powstało zadłużenie w kwocie 1 349,49 zł, wyraźnie zakwestionował fakt, by jego żona miała takiego rodzaju zadłużenie, jak również że miała dług w kwotach 605,01 zł oraz 418,75 zł, który został wskazany w piśmie banku z 14 kwietnia 2015 r. przywołanym w odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty.

Powyższe stanowisko pozwanego zostało w pierw wyrażone – na etapie przed wszczęciem niniejszego procesu – w piśmie z dnia 26 marca 2015 r., w którym domagał się szczegółowego wyjaśnienia okoliczności faktycznych i czynności podejmowanych przez bank, jakie doprowadziły do powstania ww. zadłużenia. Wniósł wówczas o wskazanie

podstawy prawnej zobowiązującej go do zwrotu ww. kwoty, jak również szczegółowego wykazania przebiegu operacji na rachunku bankowym spadkodawcy.

Powyższa analiza treści oświadczeń pozwanego złożonych w niniejszej sprawie jak również przed wszczęciem procesu nie pozwoliła Sądowi stwierdzić, by pozwany kiedykolwiek – czy to w sposób wyraźny czy dorozumiany – uznał roszczenie dochodzone w niniejszej sprawie, co powód niesłusznie zasugerował w piśmie z dnia 29 stycznia 2016 r., gdy ustosunkował się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia.

W szczególności za owo uznanie roszczenia nie sposób potraktować tego, iż pozwany, równolegle z zarzutami dotyczącymi niewykazania podstawy faktycznej powództwa, wywiódł zarzut spełnienia świadczenia. Pozwany bowiem powoływał się ogólnie na fakt, iż wszelkie znane mu zobowiązania zmarłej zostały spłacone, na dowód czego przedłożył zaświadczenie banku z 16 maja 2013 r. Dowodząc tej okoliczności w żaden sposób nie potwierdził tego, by na zmarłej ciążyły jakiegokolwiek zobowiązania wynikające z umowy rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowego zawartej w dniu 17 września 2001 r.

Ustalenie przez Sąd okoliczności faktycznych świadczących o tym, iż A. S. posiadała wobec banku będącego powodem jakiegokolwiek niespłacone zadłużenie wynikające z ww. umowy rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowego, nie mogło zatem nastąpić w trybie przewidzianym w art. 229 k.p.c. czy też art. 230 k.p.c. Wobec powyższego powód, stosownie do treści art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., winien był przedstawić dowody na poparcie tych okoliczności faktycznych, które miały uzasadniać jego roszczenie. Zgodnie z art. 3 k.p.c. winien był również przedstawić dostateczne wyjaśnienia co do tych okoliczności, czyniąc to zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek. Przede wszystkim winien był więc dokładnie wyjaśnić, jakie było źródło powstania zadłużenia wskazanego w pozwie, a następnie udowodnić prawdziwość tych wyjaśnień. Nie uczynił tego.

Na poparcie powództwa powód przedłożył dokument w postaci wniosku o otwarcie rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowego o numerze (...), który A. S. złożyła do banku (...) S.A. w dniu 17 września 2001 r. Z dokumentu tego nie wynika, by A. S. zaciągnęła wobec banku zobowiązanie do zapłaty kwoty dochodzonej w pozwie. Na podstawie powyższego dokumentu bank nawiązał ze zmarłą żoną pozwanego umowę rachunku bankowego uregulowaną przepisami art. 725 - 733 k.c. jak również art. 49 i następne ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Taka zaś umowa w swej istocie – stosownie do art. 725 k.c. – obliuguje bank względem posiadacza rachunku do przechowywania jego środków pieniężnych oraz, jeżeli umowa tak stanowi, do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych. Zasadniczo umowa tego rodzaju nie przyznaje posiadaczowi rachunku bankowego prawa do zadłużania się w saldo rachunku wobec banku, a jedynie uprawnienie do deponowania w banku swych własnych środków pieniężnych, które następnie służą dokonywaniu rozliczeń.

Należało zwrócić uwagę, iż we wniosku o otwarcie rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowego o numerze (...), który A. S. złożyła do Banku (...) S.A. w dniu 17 września 2001 r., zawarto żądanie wydania dla niej karty V. E.. Powód nie wyjaśnił jednakże, czy kartę taką faktycznie wydano posiadaczowi rachunku, a jeżeli tak, jakie były warunki korzystania z tej karty, jakiego rodzaju była to karta, czy uprawniała zmarłą do zadłużania się wobec banku czy tylko do dokonywania operacji płatniczych przy pomocy tej karty z wykorzystaniem samodzielnie zdeponowanych przez zmarłą środków pieniężnych na tym rachunku.

Powyższych okoliczności nie wyjaśnił również aneks do umowy rachunku bankowego, którego kopię pozwany załączył do zarzutów od nakazu zapłaty.

Na podstawie ww. dokumentów Sąd natomiast stwierdził, iż zasady i wysokość oprocentowania, prowizji i opłat za czynności związanych z umową, które mogły być źródłem zadłużenia dochodzonego w niniejszej sprawie, jak również warunki prowadzenia rachunków bankowych, wydawania i używania karty debetowej zostały określone w regulaminie i cenniku, o których mowa w aneksie. Tego rodzaju dokumentów powód nie przedłożył w niniejszej sprawie. Sąd nie był w stanie ustalić, jaka dokładnie była treść stosunku cywilnoprawnego łączącego zmarłą A. S. z bankiem, który jest powodem w niniejszej sprawie, co mógłby uczynić dysponując pełną dokumentacją dotyczącą tego stosunku, więc nie tylko wnioskiem o założenie ww. rachunku i aneksem do umowy rachunku, ale przede wszystkim ww. cennikiem i

regulaminem. Dopiero powyższe dokumenty mogłyby dać Sądowi podstawę do dalszej analizy treści zobowiązania zmarłej.

W oparciu o zaferowany przez powoda materiał dowodowy Sąd nie mógł również stwierdzić, by A. S. zostały wypłacone przez bank środki pieniężne przewyższające wysokość środków zdeponowanych przez nią w ramach przedmiotowego rachunku tj. że na ww. rachunku bankowym powstało jakiegokolwiek ujemne saldo. Sposób wyliczenia kwoty należności głównej, oznaczonej na 1 349,40 zł, o której była mowa w pozwie, był zatem Sądowi nieznany. Aby wyjaśnić powyższe nie wystarczyła informacja zawarta w piśmie banku z 14 kwietnia 2015 r., na które powód powołał się w odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty. Nieznane bowiem pozostawało również źródło powstania wymienionych w tym piśmie należności w kwotach: 605,01 zł (powstałej zdaniem banku na rachunku linii kredytowej) oraz kwoty 418,75 zł (pobranej zdaniem banku na spłatę wymagalnej kwoty na jednym z kredytów).

Kolejno należy wskazać, iż wbrew konsekwentnie podtrzywanemu żądaniu pozwanego powód nie przedłożył do akt takiego wydruku z historii ww. rachunku bankowego, w oparciu o który Sąd mógłby przeanalizować tok dokonywanych na tym rachunku operacji i w ten sposób wyjaśnić, jak doszło do powstania zadłużenia wskazanego pozwie. Żądanie przedstawienia takiego wykazu operacji bankowych pozwany zawarł już w przedprocesowym piśmie z dnia 26 marca 2015 r.

Źródła powstania zadłużenia, które miałyby obciążać A. S., nie dokumentowało zestawienie transakcji nadesłane przez powoda wraz odpowiedzią na zarzuty od nakazu zapłaty (k. 60-66). Powyższe zestawienie obrazuje wyłącznie operacje przeprowadzone na tym rachunku po dniu 4 października 2013 r., a więc już po śmierci A. S.. Przedkładając ten dokument powód nie wyjaśnił zatem tego, w jaki sposób doszło do powstania na rachunku zadłużenia w kwocie 1 330,91 zł.

Kolejne zastrzeżenia zgłoszone przez pozwanego w zarzutach od nakazu zapłaty, dotyczące się tego, iż bank po śmierci A. S. dokonał w sposób bezprawny na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zwrotu kwoty wskazanej w piśmie z 14 kwietnia 2015 r., miały znaczenie jedynie dodatkowe, bowiem ich ocena nabrałaby znaczenia dopiero wówczas, gdyby powód należycie wyjaśnił (i udowodnił swe wyjaśnienia) źródło powstania ww. wierzytelności.

Sąd w tym miejscu pragnie jedynie nadmienić, iż owe zastrzeżenia pozwanego jawiły się jako słuszne. Gdyby w istocie bank po śmierci A. S. wypłacił z rachunku bankowego zmarłej środki pieniężne na rzecz podmiotu nieuprawnionego do pobrania tych środków, nie sposób byłoby obciążać spadkobiercy A. S. skutkami ubytku w rachunku bankowym spowodowanego tą wypłatą. Powód nie wyjaśnił (ani tym bardziej nie udowodnił) tego, by Zakład Ubezpieczeń Społecznych był uprawniony do pobrania (bez zgody posiadacza rachunku) środków pieniężnych w ww. rachunku. Nawet przy przyjęciu, iż przyczyną żądania zwrotu była omyłkowa wypłata świadczenia przysługującego zmarłej wyłącznie za życia (np. wypłata emerytury), która została uczyniona już po śmierci, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako wierzyciel spadkobiercy zmarłej z tego tytułu, nie miał prawa samodzielnie żądać od banku zwrotu tego świadczenia. Mógł jedynie dochodzić zwrotu od spadkobiercy zmarłej, który to dopiero mógłby wydać dyspozycję bankowi wypłaty omyłkowo wpłaconych środków na rzecz ZUSu. W przypadku gdy spadkobierca zmarłej odmawiałby zwrotu tej należności, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przysługiwałaby jedynie droga prawidłowo wszczętej egzekucji, a to mogłoby nastąpić dopiero po uzyskaniu właściwego tytułu wykonawczego.

Powód w niniejszej sprawie nie wyjaśnił zatem, czy dokonany – jak to wskazano w piśmie z dnia 14 kwietnia 2015 r. – zwrot przez bank z ww. rachunku środków kwoty 1 023,77 zł, który nastąpił w dniu 17 maja 2013 r. w związku z żądaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zwrotu kwoty świadczenia spełnionego po śmierci A. S., nastąpił za zgodą spadkobiercy A. S. bądź w ramach prawidłowo wszczętej egzekucji w tym przedmiocie. Sąd nie był w stanie stwierdzić zatem, czy bank był uprawniony do dokonania zwrotu na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ww. należności. Powód zaniechał wyjaśnić tej kwestii, pomimo iż pozwany już w piśmie z dnia 26 marca 2015 r. wyraźnie domagał się dostarczenia decyzji ZUS zobowiązującej do zwrotu nienależnie pobranej kwoty.

Wskazać trzeba, iż żaden z przedłożonych przez powoda dokumentów nie miał waloru dokumentu urzędowego dla potrzeb postępowania cywilnego. Dokumentem urzędowym nie był przede wszystkim załączony do pozwu wyciąg z ksiąg bankowych ww. banku nr C. (...) wystawiony w dniu 14 kwietnia 2015 r.

Przywołany w tym wyciągu przepis art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe przewiduje co prawda, iż księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych.

Przepis ten został jednakże uznany za niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, co stwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 15 marca 2011 r. sygn. akt P 7/09.

W obecnym stanie prawnym przyznanie mocy prawnej dokumentów urzędowych w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym zostało wyłączone przepisem zawartym w art. 95 ust. 1a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe.

Reasumując powyższe moc dowodowa ww. dokumentu, w postaci wyciągu z ksiąg bankowych banku nr C. (...) z dnia 14 kwietnia 2015 r. załączonego do pozwu, była taka, jaką przewiduje art. 245 k.p.c. Dowodził on zatem jedynie tego, że osoby, które go podpisały, złożyły oświadczenia zawarte w tym dokumencie. Nie dowodził więc faktu, iż na zmarłej ciążyło zobowiązanie stanowiącej podstawę powództwa.

Kierując się ogółem powyższych okoliczności Sąd uznał powództwo za nieudowodnione, a więc podlegało ono oddaleniu.

Zważywszy, iż powód nie wyjaśnił należycie tego, w jaki sposób powstało zadłużenie wskazane w pozwie, Sąd pozbawiony był możliwości oceny podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia.

Roszczenie dochodzone w niniejszej sprawie było związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, termin jego przedawnienia wynosił – stosownie do art. 118 k.c. – trzy lata. W myśl art. 120 § 1 k.c. początek biegu terminu przedawnienia roszczenia należałoby liczyć od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, jednakże jeżeli wymagalność roszczenia zależała od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego – od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Sama umowa, która była źródłem zobowiązania wskazanego w pozwie, została zawarta na wniosek A. S. z dnia 17 września 2001 r., a więc na długo przed terminem trzech lat przypadających przed dniem wniesienia pozwu w niniejszej sprawie, która to czynność niewątpliwie przerwałaby bieg przedawnienia w sposób przewidziany w art. 123 §1 k.c. Zważywszy, iż powód nie wykazał, aby do przerwy w biegu przedawnienia mogło dojść w inny sposób, aniżeli poprzez wniesienie pozwu w niniejszej sprawie (a w szczególności nieprawdą okazało się twierdzenie powoda, by przerwę spowodowało uznanie roszczenia przez pozwanego), przedawnieniu uległyby te należności, które stały się wymagalne (lub mogły się stać wymagalne, jeżeli wymagalność roszczenia zależała od podjęcia określonej czynności przez powoda) przed dniem 10 czerwca 2012 r. (który przypadał na trzy lata przed dniem złożenia pozwu w niniejszej sprawie).

Sąd mógłby uwzględnić żądanie powoda tylko w stosunku do należności, które stały się wymagalne (lub mogły się stać po podjęciu określonej czynności przez powoda) po dniu 10 czerwca 2012 r. Sąd nie mógł ustalić czy

roszczenia dochodzone w niniejszej sprawie uległy przedawnieniu, bowiem powód nie wyjaśnił tego kiedy i w jakich okolicznościach powstało to zadłużenie i jakie były warunki jego wymagalności.

Zważywszy, iż po przeprowadzeniu rozprawy stwierdzono podstawy do oddalenia powództwa, Sąd w punkcie I sentencji wyroku, na podstawie art. 496 k.p.c. uchylił w całości wydany w niniejszej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i orzekł w powyższy sposób o żądaniu pozwu.

W punkcie II. sentencji wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu, co uczynił na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. Skoro powód przegrał w całości proces, pozwanemu przysługiwał zwrot wszelkich kosztów procesu. Złożyła się na nie wyłącznie opłata sądowa od wniesionych w niniejszej sprawie zarzutów od nakazu zapłaty, uiszczona przez pozwanego w kwocie 30 zł.

SSR Szymon Pilitowski

Sygn. akt I C 859/15 upr.

(...):

1. (...),

2. (...).

G., dnia 11 kwietnia 2016 r.

SSR Szymon Pilitowski